

Maaseudun Kehittämishankerahoitus 2023-2027

Antti Pitkänen, Hämeen ELY-keskus

Maaseudun kehittämishankkeet

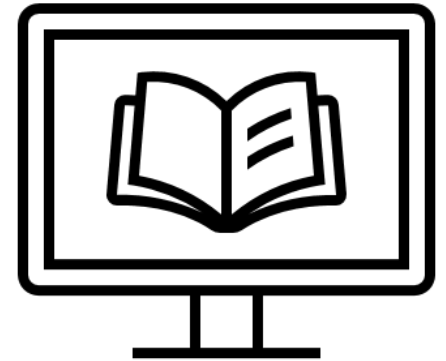
- Koulutushankkeet
- Tiedonvälityshankkeet
- Yhteistyöhankkeet
 - Vähintään kahden toimijan yhteistyöhankkeet
 - Vähintään kolmen toimijan yhteistyöhankkeet (yritys- ja viljelijäryhmät)
- Investointihankkeet
 - Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit
 - Investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi
 - Laajakaistat
- Pienhankkeet ja valmisteluraha

Koulutus- ja tiedonvälityshankkeet

Kuka voi saada tukea koulutus- tai tiedonvälityshankkeeseen?

- Tukea voi saada:
 - Koulutushankkeet: julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset **koulutusta tarjoavat** yhteisöt
 - Koulutusta tarjoavalla yksiköllä oltava asianmukaiset valmiudet eli pätevä henkilöstö
 - Tiedonvälityshankkeet: julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset yhteisöt

Koulutuksessa on monipuoliset mahdollisuudet

- Koulutushankkeiden kohderyhmänä ovat maaseudun yrittäjät ja yhteisöt sekä viljelijät
- Koulutus voi olla ryhmiä, täsmäkoulutuksia tai laajempia kokonaisuuksia
 - ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista, mukaan lukien koulutuskurssit, työpajat, verkkokoulutukset, vierailut yms. Ei tutkintoon johtavaa koulutusta.

Koulutushankkeiden aiheina voivat olla:

- Ilmasto- ja ympäristöasiat
- Digitalisaatio
- Energiantuotanto ja käyttö sekä energiansäästö
- Uusin tutkimustieto.

Tiedonvälityshankkeet tavoittelevat koulutushankkeita laajempia yleisöjä

Uutta vuodesta 2023 alkaen: Tiedonvälityshankkeessa voidaan laatia tai päivittää maaseudun palvelujen esiselvityksiä, toteutettavuustutkimuksia ja luontoarvoiltaan tärkeiden alueiden suojelu-, hoito- ja käyttösuunnitelmia.

Tiedonvälityshankkeiden aiheina voivat olla:

- ilmasto- ja ympäristöasiat, kuten ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen
- digitalisaation hyödyntäminen
- uusiutuvan energian tuotanto ja käyttö sekä energiansäästön mahdollisuudet
- kiertotalous
- kestävä tuotanto ja toiminta
- EU:n laatujärjestelmät
- vesienhoito
- luonnon monimuotoisuus ja geneettinen monimuotoisuus
- uudet ratkaisut ja toimintamallit (esim. tuottajaorganisaatiot).

Tukitaso vaihtelee kohderyhmästä riippuen

- Tukitaso:
 - Koulutus maa- ja metsätaloustoimijoille, max 100 % hyväksyttävistä kustannuksista samoin koulutus, joka ei kohdistu tietylle toimialalle tai toimijajoukolle max 100%
 - Koulutus muille mikro- ja pienyrityksille max 70 % hyväksyttävistä kustannuksista
 - Tiedonvälitys korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista

Yhteistyöhankkeet

Yhteistyöhankkeet - tukiehdoista

- Tukea voi saada sellaisen yhteistyön edistämiseen, johon osallistuu **vähintään kaksi toimijaa**
 - **yritysryhmät ja viljelijäryhmät: vähintään kolme toimijaa**
- Tukea voi saada **yksityis- tai julkisoikeudellinen yhteisö**
- Hankkeet voivat olla paikallisia, alueellisia, alueiden välisiä, valtakunnallisia tai kansainvälisiä.
- Tuen osuus vaihtelee: 60, 80 ja 100 % hyväksyttävistä kustannuksista
 - yritysryhmähankkeissa ja viljelijäryhmähankkeissa 75 %
- Uutta vuodesta 2023 alkaen:
 - Kaikissa yhteistyöhankkeissa on läpileikkaavina tavoitteina osaaminen, innovaatiot ja digitalisaatio
 - Viljelijäryhmähankkeet
 - Älykkäät kylät / älykkäät yhteisöt / älykkäät kunnat: mm. digitalisaatioon perustuvat kokeilut ja ratkaisut
 - Isompi panostus EU:n laatujärjestelmien ja tuottajaryhmien aktivointiin

Eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden hankkeet (European innovation partnership, EIP)

- Hanke toteutetaan **yhteistyöhankkeena, EIP-ryhmänä**, johon kuuluvat ratkaistavan asian paras asiantuntemus, tutkimus, kehittäjäorganisaatio, yritys tms. ja alkutuotannon edustus.
- EIP-ryhmä ratkaisee etukäteen tunnistetun, alkutuottajien tarpeisiin liittyvän ongelman ja julkaisee syntyneen **innovaation**
- Hanke voi olla alueellinen, valtakunnallinen tai kansainvälinen
- Tukitasot voivat olla 60, 80 tai 100%
- Lisätietoa: kaisa.tolonen@ely-keskus.fi

Maatilojen kehittämisen yhteistyöhankkeet

- Hankkeessa hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia.
- Hankkeessa tuotetaan innovaatioista uusia käytäntöjä, tuotteita ja palveluja.
- Hankkeella parannetaan maatalouden tuottavuutta ja kustannustehokkuutta.
- Hankkeessa lisätään yhteistyötä ja kehitetään uusia ratkaisuja.
- Tukea voi saada korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.

Uutta vuodesta 2023 alkaen: Laatujärjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistäminen yhteistyöhankkeella

Laatujärjestelmät

- Hankkeella edistetään maatalousyrittäjien ja muiden ruoka-alan toimijoiden liittymistä erilaisiin laatujärjestelmiin, esimerkiksi luomuun, nimisuojaajärjestelmään tai Sikavaan.
- Tukea voi saada korkeintaan **70 %** hyväksyttävistä kustannuksista.

Tuottajaorganisaatiot

- Hankkeella **edistetään** uusien tuottajaorganisaatioiden syntymistä. Hanke voi olla alueellinen tai **valtakunnallinen**.
- Tukea tuottajaorganisaatioiden kokoamiseen ja toiminnan aktivointiin liittyviin kustannuksiin voi saada korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista. **Tuki voi olla tuottajaryhmien, tuottajaorganisaatioiden tai toimialakohtaisten organisaatioiden perustamisen osalta 10 % vuotuisesta kaupan pidetystä tuotannosta ja enimmillään 100 000 euroa vuotta kohti.**
- (Tuottajaorganisaatioksi hyväksymistä haetaan Ruokavirastosta).

Ilmastoyhteistyöhankkeet

- Hankkeessa lisätään ilmastonmuutokseen liittyvää asiantuntemusta, riskien ja sopeutumistarpeiden ja keinojen tunnistamista, kansainvälistä ja yli sektorirajojen tapahtuvaa yhteistyötä.
- Hankkeessa edistetään resurssi- ja materiaalitehokkuutta, esimerkiksi energian käytön tehostamista, ruokahävikin vähentämistä, energiaa säästävää liikkumista ja kestäväää kulutusta.
- Tukea voi saada korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.

Luonnonvarayhteistyöhankkeet

- Hankkeessa lisätään asiantuntemusta ja yli sektorirajojen tapahtuvaa yhteistyötä sekä **luonnonvarojen että luonnon monimuotoisuuden** osalta.
- Hankkeella lisätään tietoa valuma-alueiden painetekijöistä ja vesiensuojelusta, ravinteiden kierrätyksestä ja käytettävissä olevista uusista menetelmistä sekä luodaan asukkaille, yhdistyksille ja yrittäjille ideoita ja virikkeitä uusista yhteistyö- ja liiketoimintamahdollisuuksista.
- Hankkeessa etsitään ratkaisuja hiilen sidonnan tehostamiseen, ravinteiden tehokkaaseen käyttöön ja kierrättämiseen sekä riskienhallintaan sään ääri-ilmiöiden lisääntyessä.
- Hankkeessa edistetään luonnon monimuotoisuutta.
- Tukea voi saada korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.

Ilmasto- ja ympäristöyhteistyö linkittyy yleishyödyllisiin investointeihin

Yhteistyöhankkeet	Investoinnit
Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen	yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestävään hoitoon	yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
Koulutus, tiedonvälitys, älykkäät kylät, pienhankkeet, vesihuoltoinvestoinnit, sosioekonomian / toimintaympäristön yhteistyö- ja investointihankkeet	
Alueellisten ja paikallisten ympäristöhankkeiden yhteentoimivuus, koordinointi, kokonaisuus	

Nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan yhteistyöhankkeet

- Hankkeessa jalostetaan innovaatioista uusia käytäntöjä, tuotteita ja palveluja.
- Hankkeissa uudistetaan ja monipuolistetaan maaseutualueiden taloutta turvataan uusien maatalousyrittäjien aloittamista ja helpotetaan sukupolven- ja omistajanvaihdoksia.
- Hanke lisää yhteistyötä ja kehittää uusia ratkaisuja.
- Tukea voi saada korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.

Maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön yhteistyöhankkeet

- Hankkeella turvataan ja kehitetään maaseudun **palveluja** sekä uudistetaan ja monipuolistetaan maaseutualueiden taloutta.
- Hankkeella voidaan esimerkiksi:
 - Luoda biotaloudesta työllisyyttä ja kasvua
 - Hyödyntää digitalisaation mahdollisuuksia
 - Kehittää matkailua ja luontopohjaisia hyvinvointipalveluita
 - Lisätä yhteistyötä ja kehittää uusia ratkaisuja.
- Tukea voi saada korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.

Yritys- ja viljelijäryhmähankkeet

- 3-10 pk-yritystä tai viljelijää muodostavat ryhmän kehittämään toimintaansa
- Joko yrityksiä tai viljelijöitä, ei voi sisältää kumpiakkin
- Tuki 75 % hyväksyttävistä kustannuksista, myönnetään vähämerkityksellisenä tukena (de minimis) osallistujille
 - hakijan on oltava kehittämisorganisaatio
 - **pääpaino ryhmän yhteisessä kehittämisessä**
 - yrityskohtaiset kehittämistoimenpiteet mahdollisia, mutta niiden tulee kiinteästi liittyä yhteisiin toimenpiteisiin ja tavoitteisiin
 - ei yrityskohtaisia investointeja

Älykkäät kylät -yhteistyöhanke

- Tukea voi saada kyläyhdistys tai muu kylän toimija, yhdistys, osuuskunta, kunta
- Älykkäät kylät -hankkeessa vähintään kaksi toimijaa etsii yhdessä ratkaisua haasteeseen. Toimijat voivat olla esimerkiksi kyliä tai vaikkapa kylä ja kehittäjäorganisaatio yhdessä.
- Uudistumista, uusia ratkaisuja, rohkeita kokeiluja, uusia kumppanuuksia, verkostoitumista niin aluetasolla kuin valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin.
- Tukea voi saada korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Useamman vuoden hankkeita, suunnitelmallista toimintaa ja konkreettisia toimia, investoinnit erikseen
- Älykkäät kylät -hankkeet edistävät taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä innovaatioita yhteistyön kautta.

Älykkään kylän mahdolliset vaiheet:

Valmisteluraha (tarvittaessa)

Päähanke / strategiahanke

Suunnitelmaa toteuttavat toimet
(esim. investoinnit)

Valmisteluraha

Uutta vuodesta 2023 lukien: Valmisteluraha

- **5000** euroa, vakioitu kertakorvaus
- Valmistelurahaa voi saada; yritys- tai viljelijäryhmähankkeiden, tuottajaorganisaatiohankkeiden, EIP-hankkeiden ja Älykkäät kylät -hankkeiden valmisteluun.
- Ehtona valmistelurahan myöntämiseen on hakijan/ryhmän aito pyrkimys kehittämiseen.
- Valmistelurahalla voi selvittää, onko hankkeelle onnistumisen edellytyksiä, tehdä hankkeen "markkinakartoituksen".
- Valmistelurahan tuloksena syntyy **aiesopimus**, kumppanuus
 - Idean muotoilu
 - Kumppaneiden hakeminen, kumppanuuksien tunnustelu
 - Konkretisointia, tavoitteen asettelua
 - Viestintää, verkostoitumista, osallistamista
- Jos idea ei toimi, tuloksena **raportti** syistä, miksi hanke ei onnistu.

Yleishyödylliset investoinnit ja investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi

Yleishyödylliset investoinnit maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön kehittämiseksi sekä laajakaistainvestoinnit maaseutualueilla - tukiehdoista

- Aineelliset ja aineettomat investoinnit
- Tukitaso korkeintaan 65 % hyväksyttävistä kustannuksista, mutta poikkeuksena:
 - **ympäristö- ja ilmastoteemassa korkeintaan 80 %**
 - palveluiden kehittämisen investoinnit jopa 100 %.
- Tukea voivat saada julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset yhteisöt
Julkisoikeudellisilla hakijoilla (kunnat) 30% lisäys julkiseen rahoitukseen

Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen

- Hankkeilla luodaan ja parannetaan maaseudun **energia- ja resurssitehokkuutta** sekä turvallisuutta ja uusiutuvia energialähteitä ja niiden käyttöä lisääviä investointeja sekä **energiatehokkuutta ja energian säästöä** lisääviä investointeja.
- Ilmastoneutraalius on tavoitteena.

Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon

- Hankkeilla
 - edistetään ja parannetaan **vesiensuojelun tilannetta**
 - vahvistetaan yhteistyötä ja verkostoitumista
 - kehitetään ja pilotoidaan uusia menetelmiä, työkaluja ja toimintatapoja **pienien vesialueiden, rakennettujen vesiensuojelukosteikkojen ja muiden alueiden ja maaperän hoidossa ja kunnostamisessa.**

Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi

Hankkeilla luodaan ja parannetaan

- maaseudun **maisemanhoitoa**
- **kylämaisemien ja luonnon monimuotoisuutta**
- **ekosysteemipalveluja.**
- Tuettavat kohteet lisäävät maaseutualueen vetovoimaa ja virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Yleishyödylliset investoinnit maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön kehittämiseen

Hankkeessa voidaan toteuttaa esimerkiksi

- etätyöpiste tai yhteiskäyttöinen työtila tai muu **monipaikkaisuutta** tukeva investointi
- reitistö, laavu, liikuntapaikka, leikkipuisto tai muu **virikistysmahdollisuuksia** parantava investointi
- pienimuotoinen **vesihuoltohanke**
- esimerkiksi remontti tai muu investointi, joka parantaa **turvallisuutta tai esteettömyyttä**.

Investoinnit, joihin voi saada korkeintaan 100 % tuen hyväksyttävistä kustannuksista (poikkeuslista):

- turvallisuutta ja varautumista edistävät investoinnit (esim. ensiapuun liittyviä ja palopelastukseen liittyviä investointeja)
- palvelukokeilujen investoinnit, joilla etsitään ratkaisuja maaseudulla palvelujen saatavuuteen
- kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajanpalvelujen investoinnit, nuorten palveluja parantavat investoinnit
- valmiudet tietoyhteiskunnan hyödyntämiseen, investoinnit yhteisten tilojen kunnostamiseen
- Älykkäät kylät -hankkeen suunnitelmaan sisältyvät investoinnit, joilla parannetaan alueen tulevaisuuden suunnitelmia kestävästi.

Laajakaistainvestoinnit

- **Kyläverkkohankkeita** rahoitetaan alueilla, joilla huippunopeita tietoliikenneyhteyksiä ei markkinaehtoisesti rakenneta, HUOM! Julkinen kuuleminen ennen päätöstä.
- Rakennettavan verkon tulee taata 1 Gbit/s nopeudella toimiva yhteys.
- Kyläverkko jää tuensaajan omistukseen ja tuensaaja sitoutuu pitämään verkon käytössä tuen ehtojen mukaisesti, todennäköisesti minimissään 10 vuotta.
- Tukea voivat saada yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt, esimerkiksi yhdistys tai kunta.
- Tukea voi saada korkeintaan 65 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Osa hankkeen rahoituksesta voi olla talkootyötä.

Uutta vuodesta 2023 lukien: Pienhankkeet

- Pienhankkeita voi hakea **vain Leader-ryhmien** rahoituksesta.
- Voi olla joko **kehittämishanke** tai **investointi**.
- Kokonaiskustannukset korkeintaan **8 000** euroa, minimituki 1000 euroa.
- Pienhankkeen menettelyt ovat kevennettyjä

Luontaisuuorituks

- Hyväksytään yksityisenä rahoituksena yleishyödyllisissä investoinneissa ja kehittämishankkeissa.
- 20 euroa / tunti henkilötyönä, 40 euroa / tunti traktori- ym. konetyönä
- On osa myös hankkeen kustannuksia.